

Att hitta sin väg bland inre och yttre gränser – utmaningar i forskarblivandet. Sammanfattande reflektioner från Doktorandrådets förkonferens 2021.

Den 5 oktober 2021 samlades drygt 30 doktorander från lärosäten i olika delar av landet för att under en eftermiddag delta i Doktorandrådets förkonferens. Fokus låg denna gång på *inre och yttre gränsarbete i forskarblivandet*. Givet pandemiläget hölls även detta år förkonferensen på Zoom. Förkonferensen arrangerades av Doktorandrådets arbetsgrupp bestående av Jonas Udd, Tina Lidström, Josef Siljebo, Jeanette Koskinen, Maria Lennartsdotter, Malin Kronqvist-Håård och Alex Örtegren i samarbete med Kristine Hultberg-Ingridz och Maria Söderling från SWERA-konferensens lokala organisationskommitté vid Malmö universitet. Val av tema för förkonferensen återspeglade det övergripande temat för huvudkonferensen, nämligen *Utmaningar för det pedagogiska kunskapsområdet - inre och yttre gränsarbete*.

Efter att Kristine Hultberg-Ingridz och Jonas Udd hälsat alla välkomna inleddes den första sessionen *Mellan inre och yttre gränser - praktikhärla forskning*. Presentatörerna Kristine Hultberg-Ingridz och Maria Söderling diskuterade olika aspekter av metodval i praktikhärla forskning. Med olika exempel belystes frågor om vilka inre och yttre gränser som kan bli synliga vid metodval. Kristine och Maria delade med sig av intressanta reflektioner över vilka möjligheter och utmaningar som då kan uppstå. I slutet av presentationen ledde Josef Siljebo och Jeanette Koskinen, vilka agerade chairs, en givande diskussion med Kristine och Maria om bland annat etiska aspekter av praktikhärla forskning. Stora delar av samtalet handlade om gränsdragningar mellan forskare och verksamhetens deltagare under praktikhärla studier. Komplexiteten i att navigera mellan de "gaps" som rollerna insider respektive outsider skapar samt vikten av transparens kring detta belystes.

Därefter intog Maria Lennartsdotter och Alex Örtegren rollen som chairs under ett panelsamtal med fokus på inre och yttre gränsarbete i forskarutbildningen. Deltagande panelister var Anna Jobér (Malmö universitet) och Alli Klapp (Göteborgs universitet). Panelisterna delade förtjänstfullt med sig av erfarenheter från den egna doktorandtiden vilket synliggjorde olika dilemman som kan uppstå. De berörde bland annat den implicita såväl som den explicita socialiseringen av doktorander under forskarutbildningen, där större transparens gällande socialiseringsprocesser framhölls som önskvärda. Samtalet handlade även om konkreta frågor rörande möjligheten att kunna göra initierade, välgrundade och fria val av forskarutbildningskurser, forskningsfrågor, teori, metod, publiceringsspråk, samförfattande, sammanläggning eller monografi samt val av tidskrift att publicera sig i. Under samtalet berörde även panelisterna hur de skulle vilja att forskarutbildningen var utformad. Stärkta stödstrukturer för doktorander framhölls som viktigt samt, återigen, större transparens rörande den socialiseringsprocess som doktorander genomgår. Sammanfattningsvis mynnade sessionen ut i ett mycket intressant och uppskattat samtal.

Efter panelsamtalet tog Tina Lidström och Malin Kronqvist-Håård över som chairs under förkonferensens sista session. I små grupper om ungefär fem personer diskuterades ett antal reflektionsfrågor med fokus på forskarblivande under pandemin. Ett tydligt tema som framkom var hur tillgängligheten har förändrats. Med minskade resor har Zoom och annan programvara skapat nya möjligheter att delta i såväl planerade konferenser som spontana möten. Samtidigt har pandemin gjort det svårare att etablera och vårda både formella och informella kontakter i och med att kontaktytor har begränsats. Betydelsen av spontana fysiska möten och samtal i korridorer och vid kaffeautomaten ska inte underskattas. Flera deltagare beskrev hur världen har både expanderat och krympt under pandemin. Expanderat genom att tillgången till vissa internationella aktiviteter har ökat, exempelvis seminarier och symposier. Samtidigt har tillgången till det internationella även krympt då en del avdelningar/institutioner har vänt blicken mer "inåt" genom att exempelvis möten och seminarier arrangerats enbart för dem som haft tillgång till en mötesinbjudan. Därmed har tillgången till andra miljöer och lärosäten delvis minskat samtidigt som tillgången att "konsumera" forskning internationellt delvis ökat.

Som helhet berörde Doktorandrådets förkonferens flera viktiga aspekter av inre och yttre gränsarbete i forskarblivandet. Ofrånkomligen finns pandemin med i bakgrunden då den ännu inte är över. Det är svårt att bedöma vilken betydelse den får för doktoranders fortsatta förutsättningar i forskarblivandet. Klart är att pandemin starkt påverkat en rad områden: möjligheterna till datainsamling och möjligheterna att lära känna akademien med den komplexa miljön det innebär med både tysta och uttalade förväntningar. I detta innebar konferensen en uppskattad möjlighet för doktorander att träffas och utbyta erfarenheter både sinsemellan och med seniora forskare. Givet de teman som behandlats i år finns ett gott underlag för ett fortsatt arbete inom SWERA:s Doktorandråd tillsammans med moderföreningen samt doktorander från olika lärosäten i landet under verksamhetsåret 21–22.

Arbetsgruppen för SWERA:s Doktorandråd

December 2021